

Overgewicht bij kinderen in Rotterdam

2006-2019

Onderzoek en Business Intelligence

Gemeente Rotterdam

Colofon

Gemeente Rotterdam, afdeling Onderzoek en Business Intelligence (OBI)

Datum: 5 juni 2020
Auteur(s): Bianca Stam
Project: 4196
Vragen: onderzoek@rotterdam.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
2	Overgewicht onder Rotterdamse kinderen van 2 jaar	6
2.1	Overgewicht bij jongens en meisjes	8
2.2	Overgewicht in de gebieden	8
2.3	Overgewicht en herkomst	9
3	Overgewicht onder Rotterdamse kinderen uit groep 2	10
3.1	Overgewicht bij jongens en meisjes	12
3.2	Overgewicht in de gebieden	12
3.3	Lekker Fit! scholen vs niet-Lekker Fit! scholen	13
3.4	Overgewicht en herkomst	14
4	Overgewicht onder Rotterdamse kinderen uit groep 7	15
4.1	Overgewicht bij jongens en meisjes	17
4.2	Overgewicht in de gebieden	17
4.3	Lekker Fit! scholen vs niet-Lekker Fit! scholen	19
4.4	Overgewicht en herkomst	19
5	Overgewicht onder Rotterdamse kinderen uit klas 1 van het voortgezet onderwijs	20
5.1	Overgewicht bij jongens en meisjes	21
5.2	Overgewicht in de gebieden	21
5.3	Overgewicht en herkomst	23
6	Overgewicht op Lekker Fit! scholen: groep 1 en 2	24
6.1	Overgewicht bij jongens en meisjes	25
7	Overgewicht op Lekker Fit! scholen: groep 3-8	26
7.1	Overgewicht bij jongens en meisjes	27
7.2	Overgewicht in de onderbouw	27
7.3	Overgewicht in de bovenbouw	29
8	Samenvatting en discussie	30
	Bijlage A Definities	32

1 Inleiding

Sinds 2005 werkt het programma Lekker Fit! aan het tegengaan van overgewicht onder Rotterdamse kinderen en jongeren. Kinderen met overgewicht hebben grote kans om als volwassenen ook een ongezond gewicht te hebben, terwijl op jonge leeftijd het aanleren van een gezonde leefstijl het meest kansrijk is. Het tegengaan van overgewicht biedt kinderen de ruimte om hun talenten te ontwikkelen, langer en gezonder te leven, een grotere bijdrage te leveren aan de maatschappij en minder gebruik te maken van de zorg.

Onderzoek in 2018¹ liet bij jonge Rotterdamse kinderen een daling zien van het percentage kinderen met overgewicht. De prevalentie overgewicht nam onder 2-jarigen en onder kinderen in groep 2 af. Het percentage kinderen met overgewicht uit groep 7 was stabiel. Op Lekker Fit! scholen bleef het percentage kinderen met overgewicht ook stabiel; alleen bij jongens in de onderbouw was sprake van een positieve trend.

De bovengenoemde rapportage is gebaseerd op data tot 2017 uit het registratiesysteem van het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) en het registratiesysteem van de Lekker Fit! scholen (Fitmeter). Inmiddels is nieuwe data beschikbaar gekomen en is de vraag hoe de prevalentie overgewicht zich verder ontwikkeld heeft. Daarom is op verzoek van team Lekker Fit! van de afdeling Sport, Natuur en Recreatie de trendanalyse herhaald met aanvulling van de nieuwe data.

Opbouw van de rapportage

In hoofdstuk 2 wordt de prevalentie en de trend van overgewicht weergegeven die berekend is op basis van de CJG data. Het gaat hierbij om alle Rotterdamse kinderen van 2 jaar, uit groep 2, uit groep 7 en uit de eerste klas van het voortgezet onderwijs. In het derde hoofdstuk is de prevalentie en de trend van overgewicht op Rotterdamse Lekker Fit! basisscholen terug te vinden. Ten slotte volgt nog een hoofdstuk met een beknopte samenvatting en discussie. In de bijlage staan de definities die gebruikt zijn voor dit rapport.

¹ Trendanalyse overgewicht onder Rotterdamse kinderen 2006-2017. Onderzoek en Business Intelligence, gemeente Rotterdam, 2018.

2 Overgewicht onder Rotterdamse kinderen van 2 jaar

Voor peuters van 2 jaar zijn vanaf 2007 overgewichtdata van het CJG beschikbaar. In tabel 2.1 is zichtbaar van hoeveel peuters data beschikbaar was. In 2018 waren van 5.820 kinderen lengte en gewicht gegevens beschikbaar. Op 1 januari 2018 woonden er 7.245 2-jarigen in Rotterdam. Het bereik was hiermee 80%.

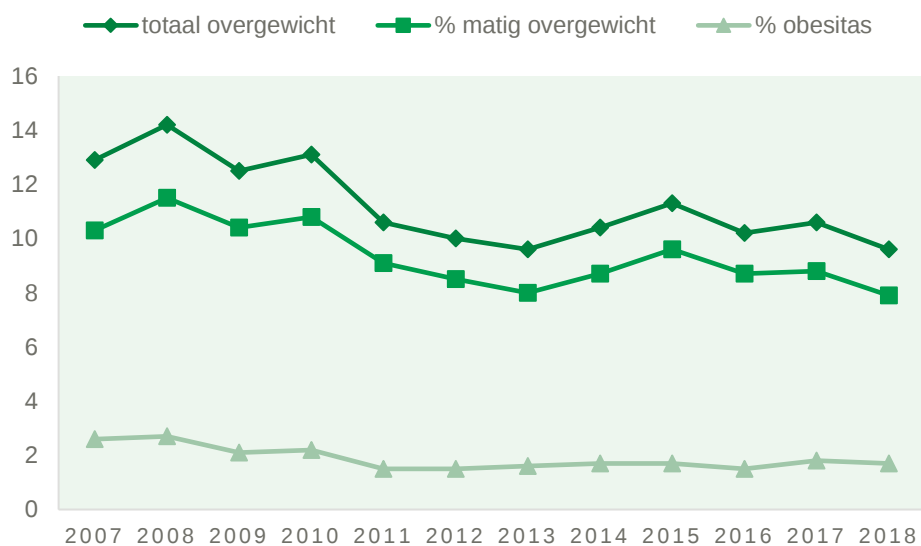
Tabel 2.1: Aantal peuters van wie lengte en gewichtgegevens beschikbaar is vanuit het CJG per jaar

Jaar	Aantal 2-jarigen	Aantal jongens	Aantal meisjes
2007	4.064	2.066	1.998
2008	2.014	1.021	993
2009	5.997	3.008	2.989
2010	6.444	3.308	3.136
2011	6.476	3.323	3.153
2012	6.650	3.390	3.260
2013	6.572	3.360	3.212
2014	6.719	3.509	3.210

2015	5.465	2.731	2.734
2016	6.017	3.079	2.938
2017	6.090	3.124	2.966
2018	5.820	3.002	2.818

In figuur 2.2 is het percentage peuters met overgewicht van 2007 tot en met 2018 zichtbaar gemaakt. Er is sprake van een dalende trend: in 2018 was het percentage 2-jarigen met overgewicht lager dan in 2007.

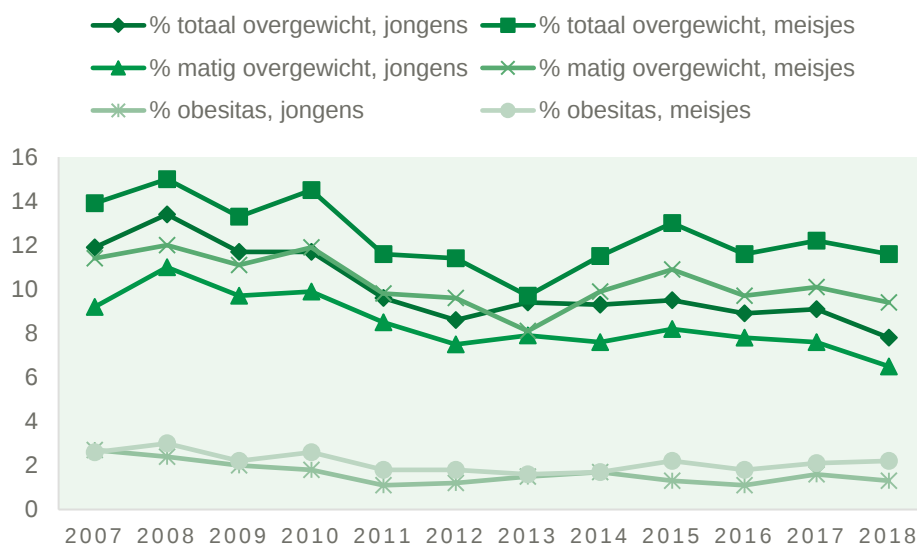
In tabel 2.3 is een schatting gemaakt van het absolute aantal peuters met overgewicht per jaar. Om deze schatting te maken is gebruik gemaakt van het aantal 2-jarigen dat woonachtig was in Rotterdam op 1 januari en omdat het een schatting betreft, zijn de aantallen afgerond op 10-tallen. In 2018 had 9,6% van de peuters overgewicht; 7,9% had matig overgewicht en 1,7% had obesitas. Dit houdt in dat er ongeveer 680 peuters in Rotterdam zijn met overgewicht; bij ongeveer 120 van hen is sprake van obesitas.

Figuur 2.2: Percentage 2-jarigen met overgewicht, 2007-2018

Tabel 2.3: Percentage en geschat aantal 2-jarigen met overgewicht

Jaar	Overgewicht (%)	Geschat aantal	Matig overgewicht (%)	Geschat aantal	Obesitas (%)	Geschat aantal
2007	12,9%	880	10,3%	700	2,6%	180
2008	14,2%	940	11,5%	760	2,7%	180
2009	12,5%	840	10,4%	700	2,1%	140
2010	13,1%	890	10,8%	740	2,2%	150
2011	10,6%	770	9,1%	660	1,5%	110
2012	10,0%	750	8,5%	640	1,5%	110
2013	9,6%	720	8,0%	600	1,6%	120
2014	10,4%	780	8,7%	660	1,7%	130
2015	11,3%	850	9,6%	720	1,7%	130
2016	10,2%	750	8,7%	640	1,5%	110
2017	10,6%	790	8,8%	660	1,8%	130
2018	9,6%	680	7,9%	560	1,7%	120

Figuur 2.4 Percentage 2-jarige jongens en meisjes met overgewicht, 2007-2018

2.1 Overgewicht bij jongens en meisjes

In figuur 2.4 is te zien dat meisjes vaker overgewicht hebben dan jongens. In 2018 had 11,6% van de 2-jarige meisjes overgewicht tegenover 7,8% van de 2-jarige jongens. In 2018 had 9,4% van de 2-jarige meisjes matig overgewicht tegenover 6,5% van de jongens. In 2018 was het percentage 2-jarigen jongens met obesitas 1,3% en voor meisjes was dit 2,2%.

2.2 Overgewicht in de gebieden

In tabel 2.5 is voor 2010-2018 het percentage peuters met overgewicht in de verschillende gebieden van Rotterdam te zien. Voor Hoek van Holland is de data beschikbaar vanaf 2011 en voor Rozenburg is data beschikbaar vanaf 2012. In 2018 was er in het gebied Delfshaven vaker sprake van overgewicht dan gemiddeld in Rotterdam. In het gebied Prins Alexander was minder vaak sprake van overgewicht dan gemiddeld in Rotterdam.

Tabel 2.5 Percentage 2-jarigen met overgewicht in de verschillende gebieden van Rotterdam, 2010-2018

Gebied	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Rotterdam	13,1	10,6	10	9,6	10,4	11,3	10,2	10,6	9,6
Prins Alexander	9,1	5,5	6,3	6,7	7,1	6,5	6,6	7,5	7,3
Hillegersberg-Schiebroek	12,2	8,2	6,3	6,9	6,8	7,1	8	10,6	9,1
Noord	13,6	12,1	9	9,9	8,8	10,1	8,5	7,7	9,8
Hoogvliet	7,7	7,8	9,7	5	8,2	7,3	8,5	6,9	7,3
Overschie	17,1	11,6	8,7	7,3	6,9	8,6	8,6	10,4	9
IJsselmonde	11,1	11,7	11,5	9,9	9,6	13,2	8,7	10,8	8,6
Rozenburg			6,3	7,8	9,2	12,2	10,2	9,1	6,9

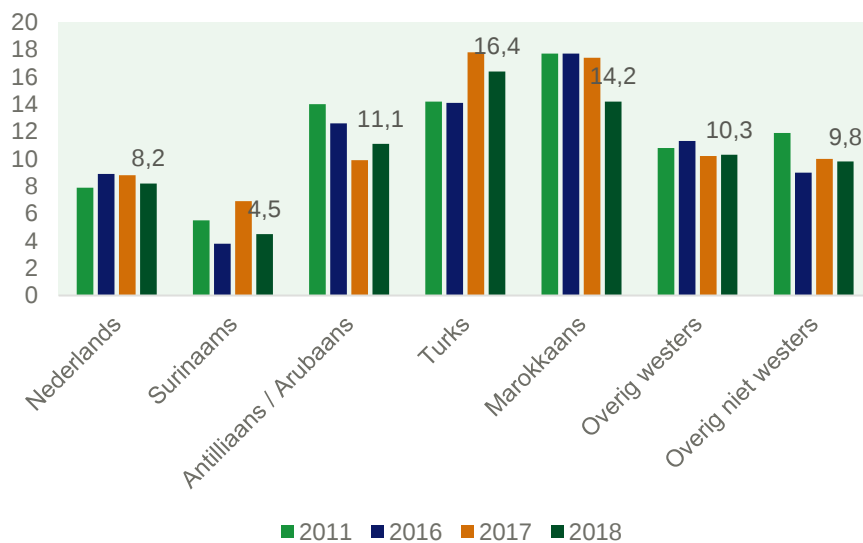
Gebied	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Delfshaven	14,2	11,6	9,8	10,2	9,7	11,5	11,2	12,7	12
Charlois	14	11,7	11,7	9,9	16	12,7	11,7	11,8	11,7
Feijenoord	17,2	12,1	13,1	13,1	13,5	12,7	12	12,8	12,1
Stadscentrum	12,5	11,1	12,1	13,1	16	14,2	14,8	13,4	10
Hoek van Holland		9,9	9,1	*	7,7	*	15,3	*	5,7
Kralingen-Crooswijk	17,4	15,8	15,4	13,8	13,9	20,4	15,4	13,5	10,1
Pernis	9,8	12,2	*	*	*	*	*	*	*

* te kleine aantallen om betrouwbare percentages weer te geven.

2.3 Overgewicht en herkomst

Herkomstgegevens waren niet voor alle meetjaren beschikbaar. In figuur 2.6 is het percentage 2-jarigen in 2011, 2016, 2017 en 2018 met overgewicht uitgesplitst naar

herkomstgroep. In 2018 hebben kinderen met een Marokkaanse of een Turkse achtergrond vaker overgewicht dan kinderen met een Nederlandse achtergrond. Binnen de verschillende herkomstgroepen zijn geen significante trends waarneembaar.

Figuur 2.6 Percentage overgewicht onder 2-jarigen kinderen in 2011, 2016, 2017 en 2018 uitgesplitst naar herkomst

3 Overgewicht onder Rotterdamse kinderen uit groep 2

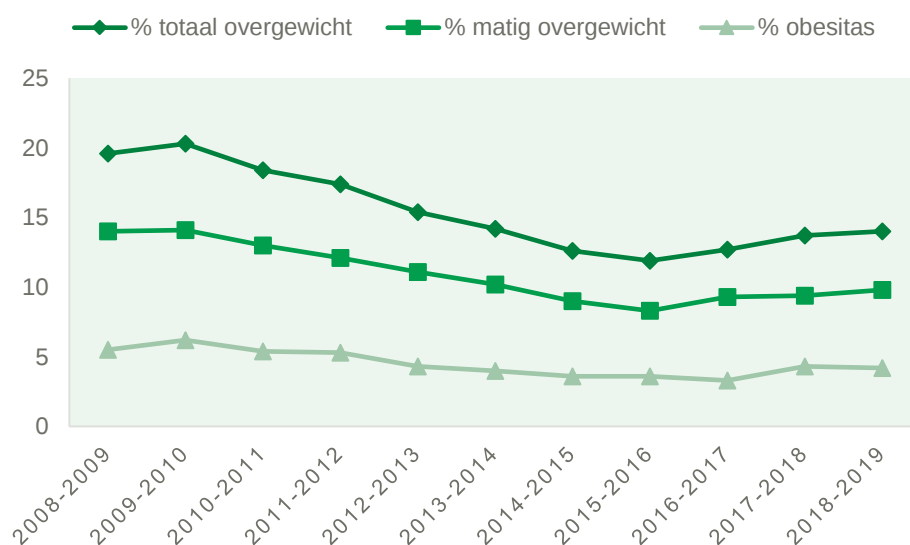
Vanaf het schooljaar 2008-2009 zijn van het CJG gegevens beschikbaar van Rotterdamse kinderen uit groep 2 (5/6 jaar). In tabel 3.1 is te zien van hoeveel kinderen uit groep 2 lengte en gewicht data beschikbaar was. In het schooljaar 2018-2019 zijn 4.426 kinderen gemeten en gewogen. Op 1 januari 2019 woonden er 6.892 kinderen van 5 jaar in Rotterdam. Ongeveer twee derde van de 5-jarige kinderen is in dit schooljaar gemeten en gewogen.

In tabel 3.3 is een schatting gemaakt van het absolute aantal kinderen uit groep 2 met overgewicht per jaar. Om deze schatting te maken is gebruik gemaakt van het aantal 5-jarigen dat woonachtig was in Rotterdam op 1 januari in het schooljaar en omdat het een schatting betreft, zijn de aantallen afgerond op 10-tallen. In het schooljaar 2018-2019 zaten er ongeveer 960 kinderen in groep 2 met overgewicht; bij ongeveer 290 van hen is sprake van obesitas.

Tabel 3.1 Aantal kinderen uit groep 2 van wie lengte en gewichtgegevens beschikbaar is vanuit het CJG per schooljaar

Jaar	Totaal	Jongens	Meisjes
2008-2009	4.223	2.124	2.099
2009-2010	7.498	3.806	3.692
2010-2011	5.517	2.768	2.749
2011-2012	5.118	2.602	2.516
2012-2013	5.580	2.826	2.754
2013-2014	5.608	2.831	2.777
2014-2015	4.533	2.300	2.233
2015-2016	4.751	2.417	2.334
2016-2017	3.829	1.989	1.840
2017-2018	5.668	2.864	2.804
2018-2019	4.426	2.197	2.229

In figuur 3.2 is te zien dat de prevalentie overgewicht in de afgelopen schooljaren is afgenomen, in het schooljaar 2008-2009 had 19,6% van de kinderen uit groep 2 nog overgewicht. In het schooljaar 2018-2019 had 14% van de Rotterdamse kinderen uit groep 2 overgewicht; 9,8% had matig overgewicht en 4,2% had obesitas.

Figuur 3.2. Percentage kinderen uit groep 2 met overgewicht, schooljaren 2008-2009 t/m 2018-2019

Tabel 3.3 Percentage en geschat aantal 5/6-jarigen met overgewicht

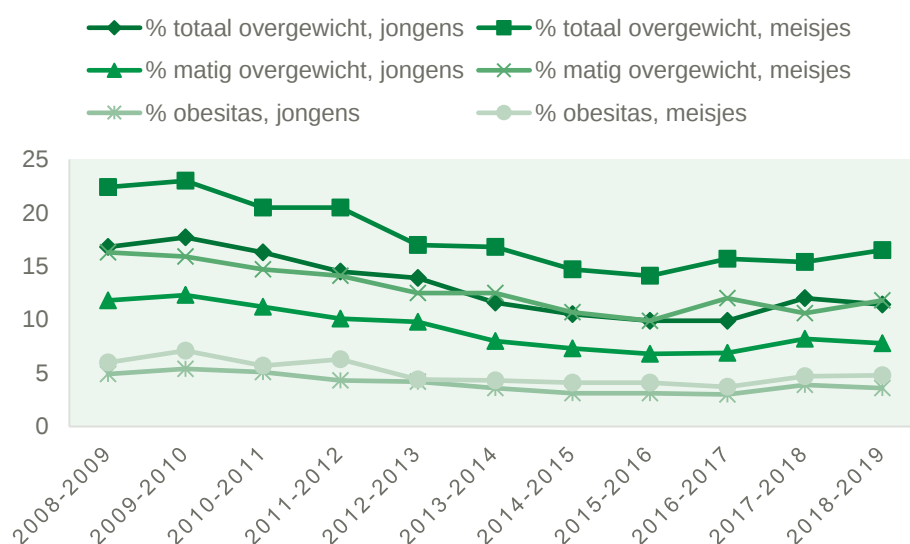
Schooljaar	Overgewicht (%)	Geschat aantal	Matig overgewicht (%)	Geschat aantal	Obesitas (%)	Geschat aantal
2008-2009	19,6%	1.250	14,0%	900	5,5%	350
2009-2010	20,3%	1.290	14,1%	900	6,2%	400
2010-2011	18,4%	1.200	13,0%	850	5,4%	350
2011-2012	17,4%	1.140	12,1%	790	5,3%	350
2012-2013	15,4%	1.010	11,1%	730	4,3%	280
2013-2014	14,2%	980	10,2%	710	4,0%	270
2014-2015	12,6%	890	9,0%	630	3,6%	250
2015-2016	11,9%	860	8,3%	600	3,6%	260
2016-2017	12,7%	920	9,3%	670	3,3%	240
2017-2018	13,7%	970	9,4%	670	4,3%	310
2018-2019	14,0%	960	9,8%	680	4,2%	290

3.1 Overgewicht bij jongens en meisjes

In figuur 3.4 is te zien dat meisjes uit groep 2 vaker overgewicht hebben dan jongens. Het verschil in overgewichtprevalentie tussen jongens en meisjes lijkt vooral te verklaren door verschillen in de prevalentie van matig overgewicht. In het schooljaar 2018-2019 had 11,8% van de meisjes matig overgewicht tegenover 7,8% van de jongens. Het percentage kinderen uit groep 2 met obesitas was in het schooljaar 2018-2019 voor jongens en meisjes ongeveer gelijk, namelijk 4,8% van de meisjes en 3,6% van de jongens. Zowel bij jongens als bij meisjes was de prevalentie overgewicht in het schooljaar 2018-2019 lager dan in het schooljaar 2008-2009.

3.2 Overgewicht in de gebieden

In tabel 3.5 is voor de schooljaren 2009-2010 tot en met 2018-2019 het percentage kinderen uit groep 2 met overgewicht in de verschillende gebieden van Rotterdam te zien. Voor Rozenburg is data beschikbaar vanaf het schooljaar 2011-2012. In het schooljaar 2018-2019 was er in de gebieden Delfshaven, Feijenoord en Charlois statistisch significant vaker sprake van overgewicht dan in Rotterdam gemiddeld. In de gebieden Overschie, Hillegersberg-Schiebroek en Prins Alexander was statistisch significant minder vaak sprake van overgewicht dan in Rotterdam gemiddeld.

Figuur 3.4 Percentage jongens en meisjes uit groep 2 met overgewicht, schooljaren 2008-2009 t/m 2018-2019

Tabel 3.5 Percentage kinderen uit groep 2 met overgewicht in de verschillende gebieden vanaf schooljaar 2009-2010

Gebied	2009-2010	2010-2011	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019
Rotterdam	20,3	18,4	17,4	15,4	14,2	12,6	11,9	12,7	13,7	14
Overschie	15,7	13,8	13,7	15,2	8,3	15,6	4,3	7,4	7,3	9,1
Stadscentrum	25,4	16,8	19,6	16,3	19,3	11,3	5,5	16,7	13,4	15,9
Hillegersberg	9,9	10,1	7,8	5,6	8,4	7,8	5,7	6,2	7,2	6,7

Gebied	2009-2010	2010-2011	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019
Schiebroek										
Hoek van Holland	13,4	20,3	11,8	20	10,5	7	8,2	16,9	5,1	*
Prins Alexander	14,9	12,2	14,2	10,7	9,4	8,4	8,3	8,8	9,8	10,6
Noord	20,7	19,6	23,3	19,6	13,4	13,9	10,1	13,4	13,5	12,6
IJsselmonde	18,7	18,9	17,6	18,2	15	12,3	11,4	14,2	13,6	15,1
Rozenburg			14	17,7	14	14,9	11,5	11,9	16,2	*
Hoogvliet	17,2	24,4	14,8	15	16,8	10,3	11,8	11,8	15,1	15,8
Kralingen-Crooswijk	17,7	22,6	19,2	13,5	16,1	12,1	14,6	13,6	13	15,1
Feijenoord	27,7	21,8	21,7	17,6	17,8	15,7	16,4	19,4	19,8	21,6
Delfshaven	25,7	20,4	19,3	16,5	16,9	18	16,5	14,9	16,1	17,1
Charlois	26,6	23,1	23,1	21	16,4	14,2	18,6	14,5	16,9	17
Pernis	19	*	22	*	15,1	*	*	*	*	*

* te kleine aantallen om betrouwbare percentages weer te geven.

3.3 Lekker Fit! scholen vs niet-Lekker Fit! scholen

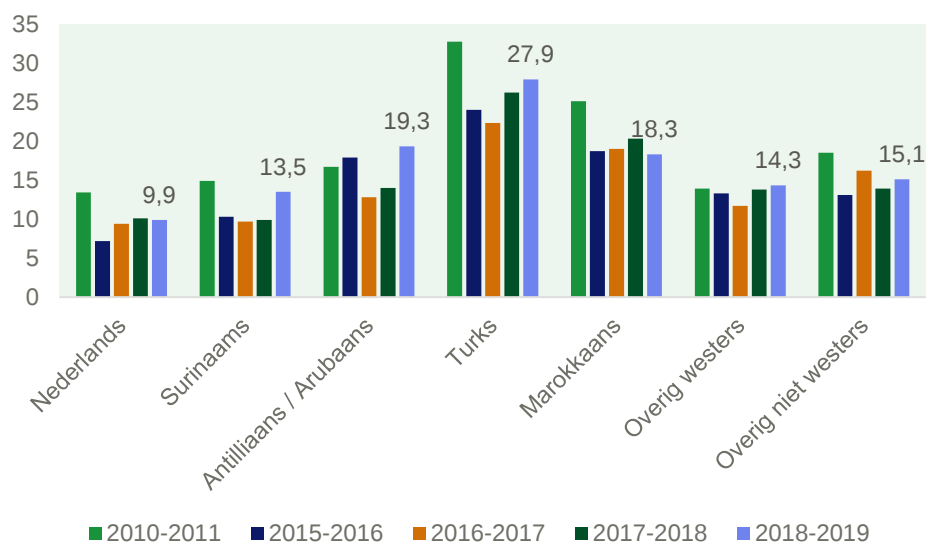
In het schooljaar 2015-2016 was het percentage kinderen in groep 2 met overgewicht hoger op Lekker Fit! scholen dan op niet-Lekker Fit scholen, namelijk 18% tegenover 10,9%. Dit was ook de verwachting, omdat alleen scholen in buurten met een hoge prevalentie overgewicht zijn geselecteerd om Lekker Fit! school te worden. Het gaat hier om kinderen die gemeten zijn door het CJG. Dit percentage

lijkt vergelijkbaar te zijn met het percentage kinderen met overgewicht op Lekker Fit! scholen, zoals gemeten op deze Lekker Fit! scholen (19,5% van de kinderen in groep 1 en 2, zie hoofdstuk 3.1). De data die is gemeten op de Lekker Fit! scholen door Lekker Fit! zelf zijn niet op te splitsen naar groep 1 en groep 2 individueel, omdat de meeste kleuters in combinatieklassen zitten.

3.4 Overgewicht en herkomst

Herkomstgegevens waren niet voor alle meetjaren beschikbaar. In figuur 3.6 is het percentage kinderen in groep 2 in de schooljaren 2010-2011 en 2015-2016 tot en met 2018-2019 met overgewicht uitgesplitst naar herkomstgroep. In vergelijking met kinderen met een Nederlandse achtergrond komt overgewicht in het schooljaar 2018-2019

onder bijna alle herkomstgroepen vaker voor. Alleen onder kinderen met een Surinaamse achtergrond en onder kinderen met een overig westerse achtergrond komt overgewicht statistisch gezien evenveel voor in vergelijking met een Nederlandse achtergrond. In vergelijking met het schooljaar 2010-2011 is in het schooljaar 2018-2019 het percentage kinderen met overgewicht met een Nederlandse herkomst afgenomen.

Figuur 3.6 Percentage overgewicht bij kinderen uit groep 2, schooljaren 2010-2011 en 2015-2016 t/m 2018-2019, naar herkomst

4 Overgewicht onder Rotterdamse kinderen uit groep 7

Vanaf het schooljaar 2008-2009 (januari 2009) tot en met schooljaar 2011-2012 is data van kinderen uit groep 7 beschikbaar. Daarnaast is data van de schooljaren 2015-2016 tot en met 2018-2019 beschikbaar. In de tussenliggende schooljaren heeft het CJG niet in groep 7 gemeten, maar in groep 6. In tabel 4.1 is te zien van hoeveel kinderen uit groep 7 lengte en gewicht data beschikbaar was. In het schooljaar 2018-2019 zijn 2.694 kinderen uit groep 7 gemeten en gewogen. Op 1 januari 2019 woonden 6.763 10-jarigen in Rotterdam. Ongeveer 40% van de 10-jarigen is in dit schooljaar gemeten en gewogen. Dit is duidelijk minder dan in voorgaande jaren.

Tabel 4.1 Aantal kinderen uit groep 7 van wie lengte en gewicht gegevens beschikbaar is vanuit het CJG per schooljaar

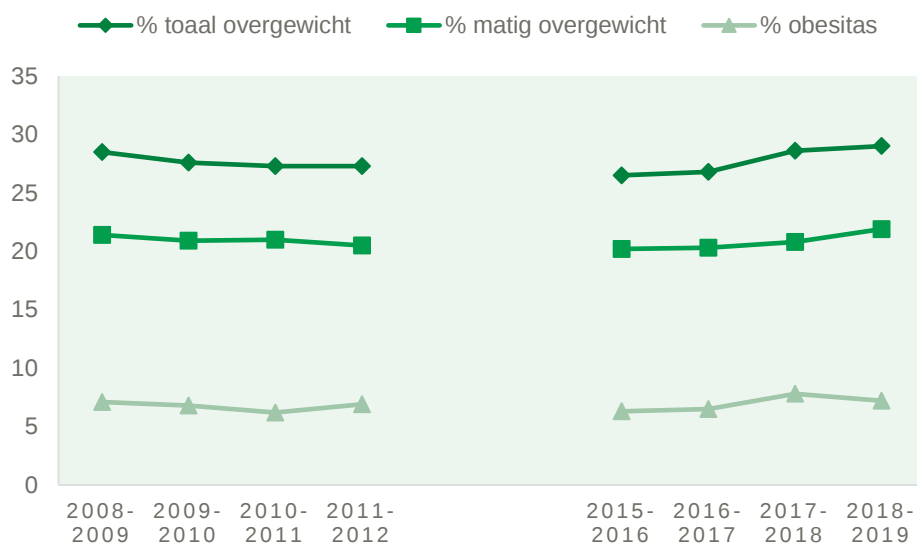
Jaar	Totaal	Jongens	Meisjes
2008-2009*	2.190	1.087	1.103
2009-2010	7.599	3.772	3.827
2010-2011	5.138	2.619	2.519
2011-2012	4.878	2.361	2.517
2012-2013	-	-	-
2013-2014	-	-	-

2014-2015	-	-	-
2015-2016	4.165	2.071	2.094
2016-2017	3.372	1.693	1.679
2017-2018	4.523	2.249	2.274
2018-2019	2.694	1.302	1.392

* vanaf januari 2009

In figuur 4.2 is te zien dat het percentage kinderen uit groep 7 in de jaren stabiel is gebleven. In het schooljaar 2018-2019 had 29% van de kinderen uit groep 7 overgewicht; 21,9% had matig overgewicht en 7,2% had obesitas.

In tabel 4.3 is een schatting gemaakt van het absolute aantal kinderen uit groep 7 met overgewicht per jaar. Om deze schatting te maken is gebruik gemaakt van het aantal 10-jarigen dat woonachtig was in Rotterdam op 1 januari in het schooljaar en omdat het een schatting betreft, zijn de aantallen afgerond op 10-tallen. In het schooljaar 2018-2019 zaten er in Rotterdam ongeveer 1.960 kinderen in groep 7 met overgewicht; bij ongeveer 490 van hen is sprake van obesitas.

Figuur 4.2 Percentage kinderen uit groep 7 met overgewicht, schooljaren 2008-2009 t/m 2011-2012 en 2015-2016 t/m 2018-2019

Tabel 4.3 Percentage en geschat aantal kinderen uit groep 7 (10/11-jarigen) met overgewicht

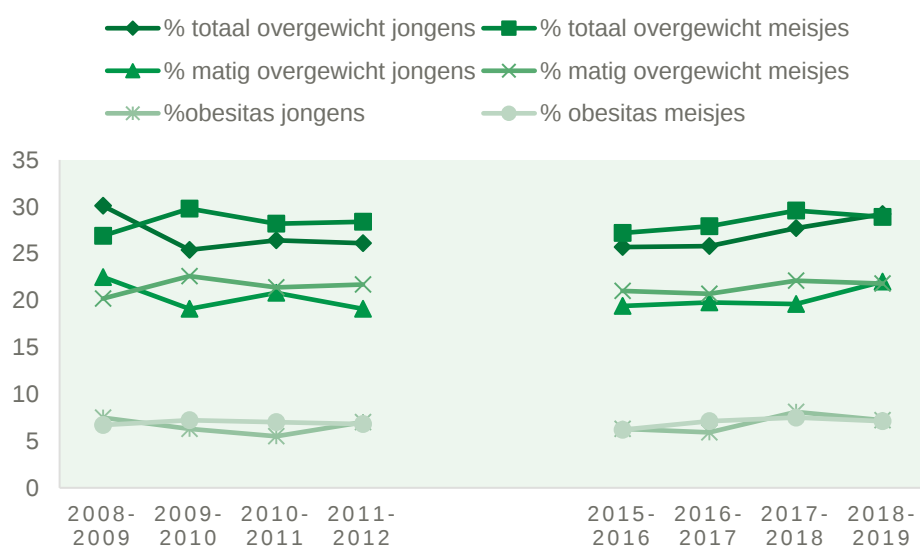
Schooljaar	Overgewicht (%)	Geschat aantal	Matig overgewicht (%)	Geschat aantal	Obesitas (%)	Geschat aantal
2008-2009	28,5%	1.760	21,4%	1.320	7,1%	440
2009-2010	27,6%	1.770	20,9%	1.330	6,8%	430
2010-2011	27,3%	1.780	21,0%	1.370	6,2%	410
2011-2012	27,3%	1.790	20,5%	1.340	6,9%	450
2012-2013	-	-	-	-	-	-
2013-2014	-	-	-	-	-	-
2014-2015	-	-	-	-	-	-
2015-2016	26,5%	1.670	20,2%	1.270	6,3%	400
2016-2017	26,8%	1.700	20,3%	1.290	6,5%	410
2017-2018	28,6%	1.840	20,8%	1.340	7,8%	500
2018-2019	29,0%	1.960	21,9%	1.480	7,2%	490

4.1 Overgewicht bij jongens en meisjes

In tegenstelling tot kinderen van 2 jaar en kinderen uit groep 2 komt bij kinderen uit groep 7 overgewicht net zo vaak voor bij jongens als bij meisjes. In het schooljaar 2018-2019 had 29,2% van de jongens uit groep 7 overgewicht en 28,9% van de meisjes (zie ook figuur 4.4).

4.2 Overgewicht in de gebieden

In tabel 4.5 is voor de schooljaren 2008-2009 tot en met 2011-2012 en de schooljaren 2015-2016 tot en met 2018-2019 het percentage kinderen uit groep 7 met overgewicht in de verschillende gebieden van Rotterdam te zien. Voor Rozenburg is data beschikbaar van de schooljaren 2011-2012 en 2015-2016 en verder. Ten opzichte van het gemiddelde in Rotterdam komt in het laatste schooljaar in de gebieden Feijenoord, IJsselmonde en Charlois vaker overgewicht voor en in de gebieden Hillegersberg-Schiebroek, Hoek van Holland en Prins Alexander juist minder vaak.

Figuur 4.4 Percentage jongens en meisjes uit groep 7 met overgewicht, schooljaren 2008-2009 t/m 2011-2012 en 2015-2016 t/m 2018-2019

Tabel 4.5 Percentage kinderen uit groep 7 met overgewicht in de verschillende gebieden, schooljaren 2008-2009 t/m 2011-2012 en 2015-2016 t/m 2018-2019

Gebied	2008-2009	2009-2010	2010-2011	2011-2012	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019
Rotterdam	28,5	27,6	27,3	27,3	26,5	26,8	28,6	29
Hillegersberg-Schiebroek	8,9	16,5	14,6	11,1	14,5	8,8	14,6	17
Hoek van Holland	*	13	16,7	21,1	16	17,8	28,1	9,3
Rozenburg				9,1	20,3	22,2	*	27,9
Prins Alexander	20,8	20,6	18,4	17,1	20,6	20,9	20	19,4
Hoogvliet	24,5	25,6	23,7	29,7	24,9	26,9	28,3	25,5
Overschie	28	28,6	30,9	28,4	25,9	14,9	28,4	25,8

Gebied	2008- 2009	2009- 2010	2010- 2011	2011- 2012	2015- 2016	2016- 2017	2017- 2018	2018- 2019
IJsselmonde	28,3	28,1	29,4	26,9	25,9	33,6	35,9	35,3
Noord	30,3	31,2	29,6	34,9	26,2	22,7	29,7	28,3
Stadscentrum	27,3	29,5	29,9	31,9	26,7	27,2	30,7	36,4
Delfshaven	28,7	32,8	34,7	31,7	29,4	29,2	30,5	30,2
Kralingen-Crooswijk	31,6	25,3	30,9	27,8	30,2	27,3	25,5	33,1
Charlois	27,2	35,2	32	34,4	31,6	37,6	35,4	37,6
Feijenoord	39,3	33,4	32,4	34,9	35,2	38,1	34,2	38,1
Pernis	*	23,1	*	*	*	*	*	*

* te kleine aantallen om betrouwbare percentages weer te geven

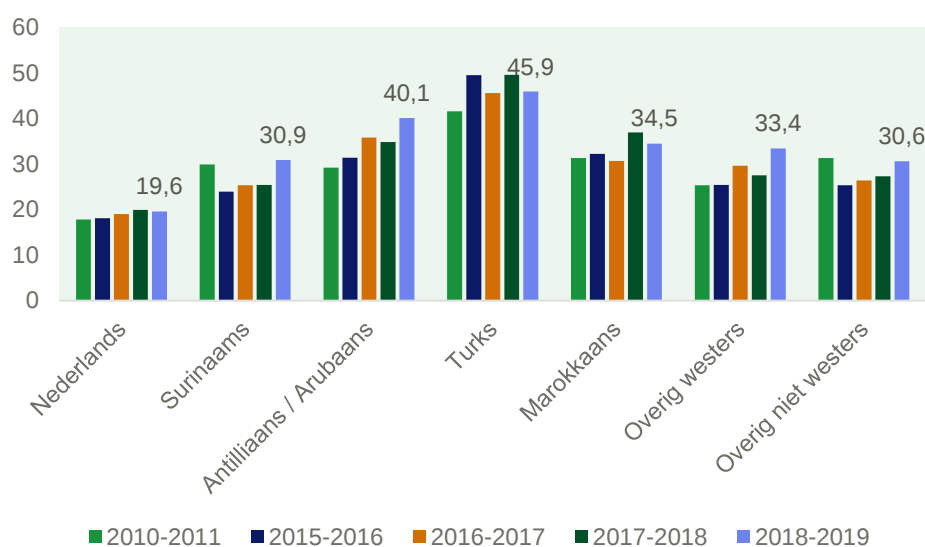
4.3 Lekker Fit! scholen vs niet-Lekker Fit! scholen

Op Lekker Fit! scholen was in het schooljaar 2018-2019 het percentage kinderen uit groep 7 met overgewicht hoger dan op niet-Lekker Fit! scholen, namelijk 32,2% tegenover 26,3%. Dit was ook de verwachting, omdat alleen scholen in buurten met een hoge prevalentie overgewicht zijn geselecteerd om Lekker Fit! school te worden. Het gaat hier om kinderen die gemeten zijn door het CJG. Dit percentage is vergelijkbaar met het percentage kinderen met overgewicht

op Lekker Fit! scholen, zoals gemeten op door Lekker Fit! zelf (31,7% in schooljaar 2018-2019).

4.4 Overgewicht en herkomst

Herkomstgegevens waren niet voor alle meetjaren beschikbaar. In figuur 4.6 is het percentage kinderen in groep 7 in de schooljaren 2010-2011 en 2015-2016 tot en met 2018-2019 met overgewicht uitgesplitst naar herkomstgroep. In vergelijking met kinderen met een Nederlandse achtergrond komt overgewicht onder alle herkomstgroepen vaker voor.

Figuur 4.6 Percentage overgewicht bij kinderen uit groep 7 in de schooljaren 2010-2011 en 2015-2016 t/m 2018-2019

5 Overgewicht onder Rotterdamse kinderen uit klas 1 van het voortgezet onderwijs

Vanaf het schooljaar 2012-2013 zijn van het CJG gegevens beschikbaar van Rotterdamse kinderen uit de eerste klas van het voortgezet onderwijs (VO1, 12/13 jaar). In tabel 5.1 is te zien van hoeveel kinderen uit VO1 lengte en gewicht data beschikbaar was. In het schooljaar 2018-2019 zijn 2.278 kinderen gemeten en gewogen. Op 1 januari 2019 woonden er 6.366 kinderen van 12 jaar in Rotterdam. Ruim een derde van de 12-jarige kinderen is in dit schooljaar gemeten en gewogen.

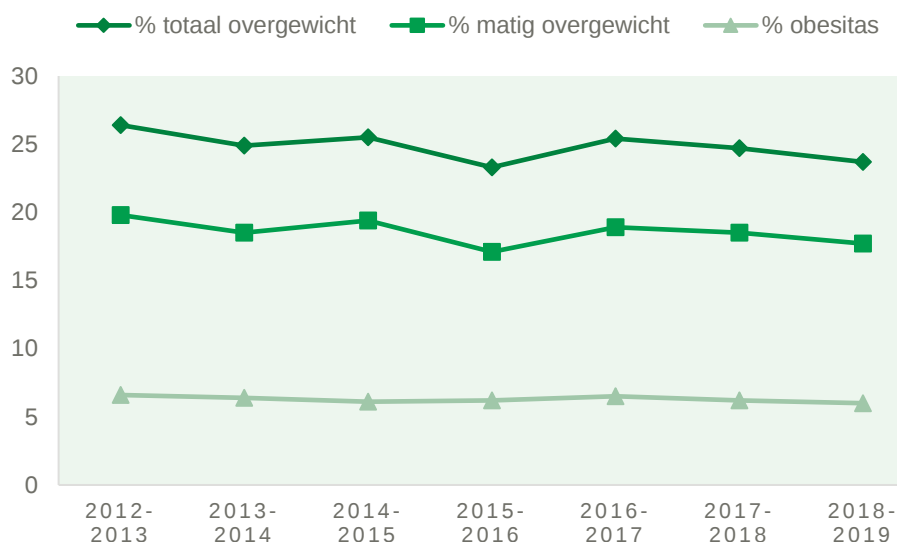
Tabel 5.1 Aantal kinderen uit VO1 van wie lengte en gewicht gegevens beschikbaar is vanuit het CJG per schooljaar

Jaar	Totaal	Jongens	Meisjes
2012-2013	5.297	2.759	2.538
2013-2014	4.421	2.155	2.266
2014-2015	4.891	2.478	2.413
2015-2016	4.733	2.427	2.306

2016-2017	4.769	2.377	2.392
2017-2018	4.745	2.419	2.326
2018-2019	2.278	1.169	1.109

In figuur 5.2 is te zien dat de prevalentie overgewicht in de afgelopen schooljaren ongeveer gelijk gebleven is. In het schooljaar 2018-2019 had 23,7% van de Rotterdamse kinderen uit VO1 overgewicht; 17,7% had matig overgewicht en 6% had obesitas.

In tabel 5.3 is een schatting gemaakt van het absolute aantal kinderen uit VO1 met overgewicht per jaar. Om deze schatting te maken is gebruik gemaakt van het aantal 12-jarigen dat woonachtig was in Rotterdam op 1 januari in het schooljaar en omdat het een schatting betreft, zijn de aantallen afgerond op 10-tallen. In het schooljaar 2018-2019 zaten er in Rotterdam ongeveer 1.510 kinderen in VO1 met overgewicht; bij ongeveer 380 van hen is sprake van obesitas.

Figuur 5.2 Percentage kinderen uit VO1 met overgewicht, schooljaren 2012-2013 t/m 2018-2019

Tabel 5.3 Percentage en geschat aantal 12/13-jarigen met overgewicht

Schooljaar	Overgewicht (%)	Geschat aantal	Matig overgewicht (%)	Geschat aantal	Obesitas (%)	Geschat aantal
2012-2013	26,4%	1.700	19,8%	1.270	6,6%	420
2013-2014	24,9%	1.600	18,5%	1.190	6,4%	410
2014-2015	25,5%	1.630	19,4%	1.240	6,1%	390
2015-2016	23,3%	1.470	17,1%	1.080	6,2%	390
2016-2017	25,4%	1.600	18,9%	1.190	6,5%	410
2017-2018	24,7%	1.550	18,5%	1.160	6,2%	390
2018-2019	23,7%	1.510	17,7%	1.130	6,0%	380

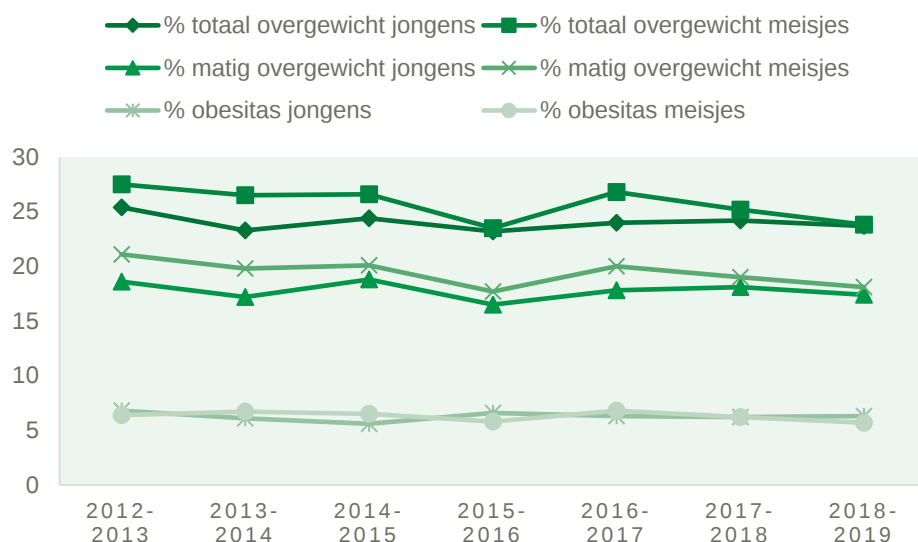
5.1 Overgewicht bij jongens en meisjes

In figuur 5.4 is te zien dat zowel bij jongens als bij meisjes de prevalentie overgewicht gedurende de jaren ongeveer gelijk blijft. In het schooljaar 2018-2019 kwam overgewicht net zo vaak voor bij jongens als bij meisjes.

overgewicht in de verschillende gebieden van Rotterdam te zien. In het schooljaar 2018-2019 was er in de gebieden Noord, Feijenoord en Charlois statistisch significant vaker sprake van overgewicht dan in Rotterdam gemiddeld. In de gebieden Hillegersberg-Schiebroek en Prins Alexander was statistisch significant minder vaak sprake van overgewicht dan in Rotterdam gemiddeld.

5.2 Overgewicht in de gebieden

In tabel 5.5 is voor de schooljaren 2012-2013 tot en met 2018-2019 het percentage kinderen uit VO1 met

Figuur 5.4 Percentage jongens en meisjes uit VO1 met overgewicht, schooljaren 2012-2013 t/m 2018-2019

Tabel 5.5 Percentage kinderen uit VO1 met overgewicht in de verschillende gebieden vanaf schooljaar 2012-2013

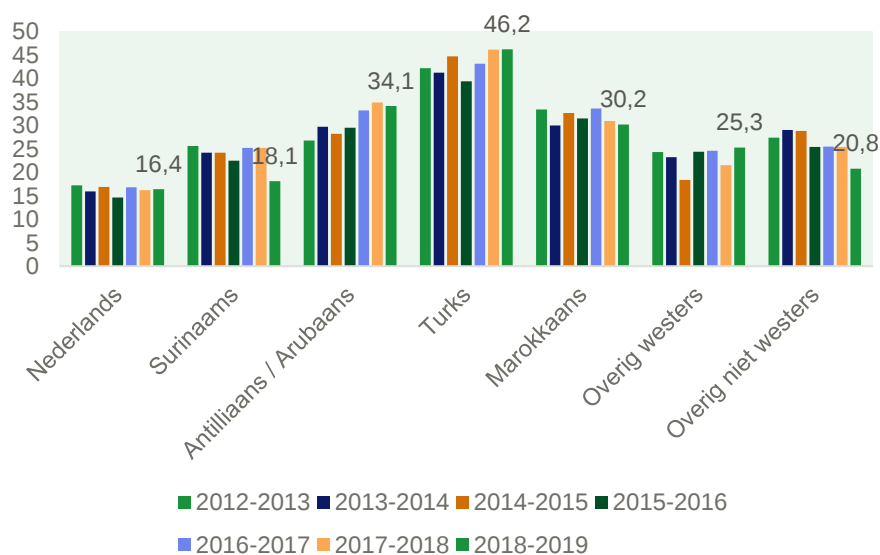
Gebied	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019
Rotterdam	26,4	24,9	25,5	23,3	25,4	24,7	23,7
Overschie	24,5	19,7	27,7	25,5	25,4	19,4	18,3
Stadscentrum	22,4	23,6	30,5	23,7	23,4	17,6	14,9
Hillegersberg-Schiebroek	14	10	14	9	11,4	11,5	12,8
Hoek van Holland	*	*	*	*	*	*	*
Prins Alexander	16,8	16,2	16,2	16,2	18,4	17,4	14,5
Noord	28,2	27,1	29,3	24,7	24,3	23,3	30,9
IJsselmonde	27,4	25,1	28,3	23,4	28,8	29,7	25,9
Rozenburg	18,9	20,4	22,3	19,9	17,2	19,1	15,9
Hoogvliet	26,9	29,3	22	23,5	25,8	25,5	24,3
Kralingen-Crooswijk	31	29,9	28,9	26	27,1	27,6	24,6
Feijenoord	33,1	32,2	31,5	31,4	32,4	32,9	35,2
Delfshaven	32,1	28,2	29	31,2	32,2	27,8	25,2
Charlois	30,2	33,2	29,2	25	30,6	30,2	31,6
Pernis	*	*	12,5	*	*	*	*

* te kleine aantallen om betrouwbare percentages weer te geven.

5.3 Overgewicht en herkomst

In figuur 5.6 is het percentage kinderen in VO1 in de schooljaren 2012-2013 tot en met 2018-2019 te zien. In vergelijking met kinderen met een Nederlandse

achtergrond komt overgewicht in het schooljaar 2018-2019 onder bijna alle herkomstgroepen vaker voor. Alleen onder kinderen met een Surinaamse achtergrond en onder kinderen met een overig niet-westerse achtergrond komt overgewicht statistisch gezien evenveel voor in vergelijking met een Nederlandse achtergrond.

Figuur 5.6 Percentage overgewicht bij kinderen uit VO1 in de schooljaren 2012-2013 t/m 2018-2019

6 Overgewicht op Lekker Fit! scholen: groep 1 en 2

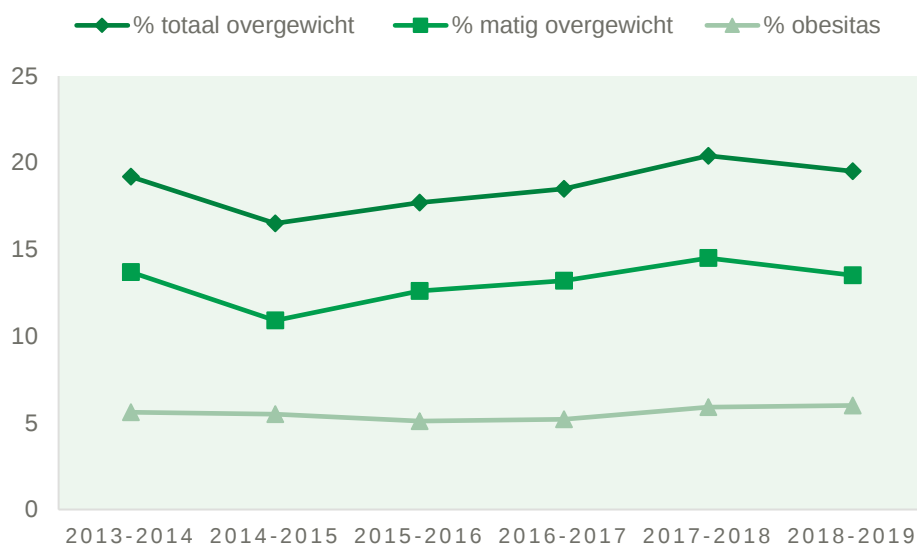
Als onderdeel van Fittest wordt bij alle basisschoolleerlingen van Lekker Fit! scholen jaarlijks de lengte en het gewicht gemeten. Deze gegevens worden samen met informatie over de fitheid en de vooruitgang in motorische vaardigheden van de kinderen geregistreerd in een speciaal voor Lekker Fit! ontwikkeld computerprogramma, de Fitmeter. Onderstaande analyses zijn met behulp van deze data uitgevoerd en de resultaten geven dus alleen inzicht in het voorkomen van overgewicht bij kinderen op Lekker Fit! scholen.

Zoals de gegevens van het CJG laten zien, komt overgewicht al vaak op jonge leeftijd voor. Daarom is in het schooljaar 2012-2013 een pilot gestart op 8 basisscholen met Lekker Fit! Kleuters. Voor de analyses van kinderen uit groep 1 en 2 was data beschikbaar van de schooljaren 2013-2014 tot en met 2018-2019. Omdat er een gefaseerde invoer van Lekker Fit! Kleuters is, neemt het aantal kleuters van wie meetgegevens is per schooljaar toe. In tabel 6.1 is per schooljaar het aantal kinderen te zien van wie gegevens beschikbaar waren.

Tabel 6.1 Beschikbare data per schooljaar, opgesplitst naar geslacht

Schooljaar	Totaal	Jongens	Meisjes
2013-2014	967	512	455
2014-2015	1.900	996	904
2015-2016	2.640	1.367	1.273
2016-2017	3.073	1.534	1.539
2017-2018	3.425	1.718	1.707
2018-2019	3.455	1.771	1.684
totaal	15.460	7.898	7.562

In figuur 6.2 is per schooljaar voor de schooljaren 2013-2014 tot en met 2018-2019 het percentage kinderen uit groep 1 en 2 met overgewicht te zien. Er wordt daarbij onderscheid gemaakt in matig overgewicht en obesitas. In het schooljaar 2018-2019 had 13,5% van de kinderen uit groep 1 en 2 matig overgewicht en 6% van de kinderen had obesitas. In vergelijking met voorgaande schooljaren blijft het percentage kinderen met matig of ernstig overgewicht stabiel

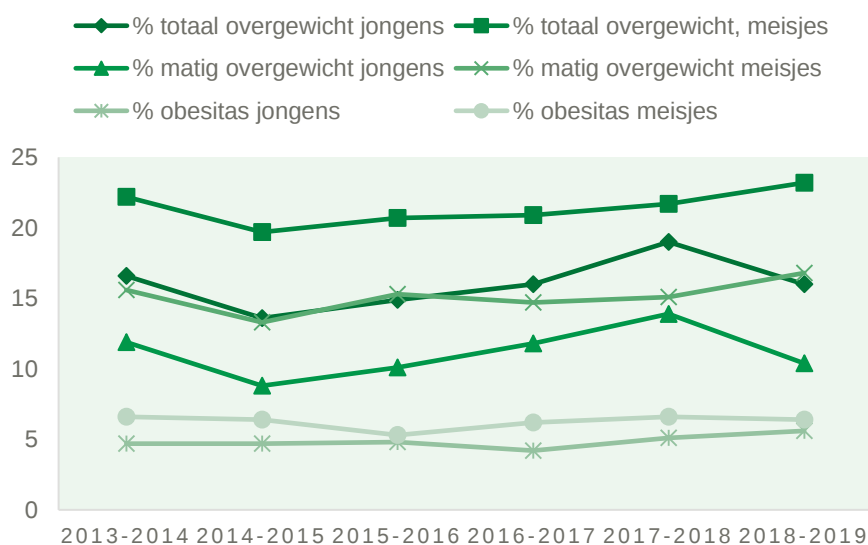

Figuur 6.2 Percentage kinderen uit groep 1 en 2 van Lekker Fit! scholen met overgewicht, schooljaren 2013-2014 t/m 2018-2019

6.1 Overgewicht bij jongens en meisjes

Meisjes hebben vaker overgewicht dan jongens, namelijk 23,2% van de meisjes tegenover 16,0% van de jongens

(schooljaar 2018-2019). Zowel matig overgewicht als obesitas komt vaker voor bij meisjes. Bij zowel jongens als meisjes blijft het percentage kinderen in groep 1 en 2 met overgewicht stabiel.

Figuur 6.3 Percentage jongens en meisjes uit groep 1-2 van Lekker Fit! scholen met overgewicht, schooljaren 2013-2014 t/m 2018-2019

7 Overgewicht op Lekker Fit! scholen: groep 3-8

Voor de analyses van kinderen uit groep 3 tot en met 8 was data beschikbaar van de schooljaren 2006-2007 tot

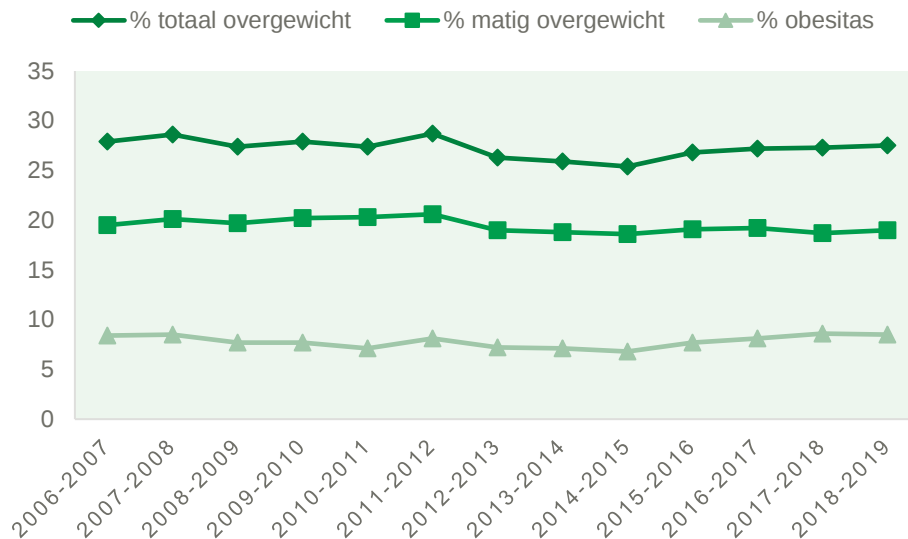
en met 2018-2019. In tabel 7.1 is per schooljaar te zien van hoeveel kinderen gegevens beschikbaar waren.

Tabel 7.1 Beschikbare data per schooljaar, opgesplitst naar boven- en onderbouw en geslacht

Schooljaar	Aantal kinderen	Onderbouw (groep 3-5)	Bovenbouw (groep 6-8)	Jongens	Meisjes
2006-2007	7.901	4.450	3.451	3.911	3.990
2007-2008	8.915	4.918	3.997	4.504	4.411
2008-2009	11.335	6.171	5.164	5.680	5.655
2009-2010	13.260	7.521	5.739	6.615	6.645
2010-2011	13.559	7.645	5.914	6.788	6.771
2011-2012	12.073	7.049	5.024	5.997	6.076
2012-2013	12.102	6.279	5.823	5.984	6.118
2013-2014	12.309	6.604	5.705	6.164	6.145
2014-2015	14.690	7.827	6.863	7.431	7.259
2015-2016	13.722	7.248	6.474	6.916	6.806
2016-2017	13.059	6.823	6.236	6.634	6.425
2017-2018	12.983	6.966	6.017	6.583	6.400
2018-2019	12.759	8.485	4.274	6.500	6.259
totaal	158.667	87.986	70.681	79.707	78.960

In figuur 7.2 is per schooljaar voor de schooljaren 2006-2007 tot en met 2018-2019 het percentage kinderen met overgewicht te zien. Het percentage kinderen met overgewicht is tot het schooljaar 2011-2012 stabiel. Het percentage kinderen met overgewicht is in het schooljaar 2012-2013 afgenomen ten opzichte van het voorgaande jaar van 28,7% naar 26,3%. In de jaren daarna lijkt dit lagere percentage tot het schooljaar 2015-2016 te stabiliseren. Vanaf het schooljaar 2015-2016 lijkt het percentage kinderen met

overgewicht weer toe te nemen. In de laatste schooljaren is het percentage kinderen met overgewicht weer vergelijkbaar met de eerste jaren van Lekker Fit! In het schooljaar 2018-2019 had een 27,5% van de kinderen overgewicht; 19% van de kinderen had matig overgewicht en 8,5% van de kinderen had ernstig overgewicht.

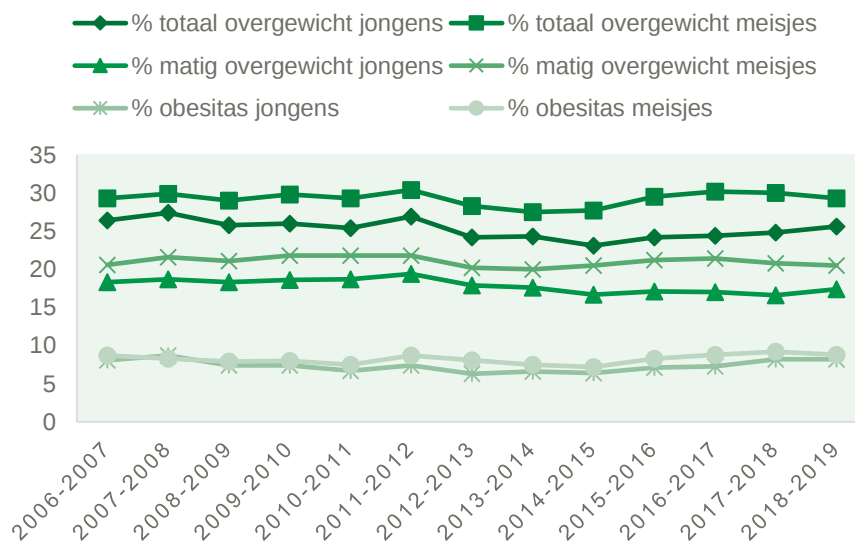

Figuur 7.2 Percentage kinderen uit groep 3-8 van Lekker Fit! scholen met overgewicht, schooljaren 2006-2007 t/m 2018-2019

7.1 Overgewicht bij jongens en meisjes

Meisjes hebben vaker overgewicht dan jongens, namelijk 29,3% van de meisjes tegenover 25,6% van de jongens (schooljaar 2018-2019). Bij jongens is net als bij de totale groep het percentage overgewicht stabiel tot het schooljaar

2011-2012. In het schooljaar 2012-2013 is het percentage jongens met overgewicht significant lager dan in het schooljaar 2011-2012. Daarna is het percentage jongens met overgewicht weer stabiel. In de laatste schooljaren is het percentage jongens met overgewicht weer vergelijkbaar met de beginjaren van Lekker Fit! Bij meisjes is het percentage kinderen met overgewicht gelijk over de jaren.

Figuur 7.3 Percentage jongens en meisjes uit groep 3-8 van Lekker Fit! scholen met overgewicht, schooljaren 2006-2007 t/m 2018-2019

7.2 Overgewicht in de onderbouw

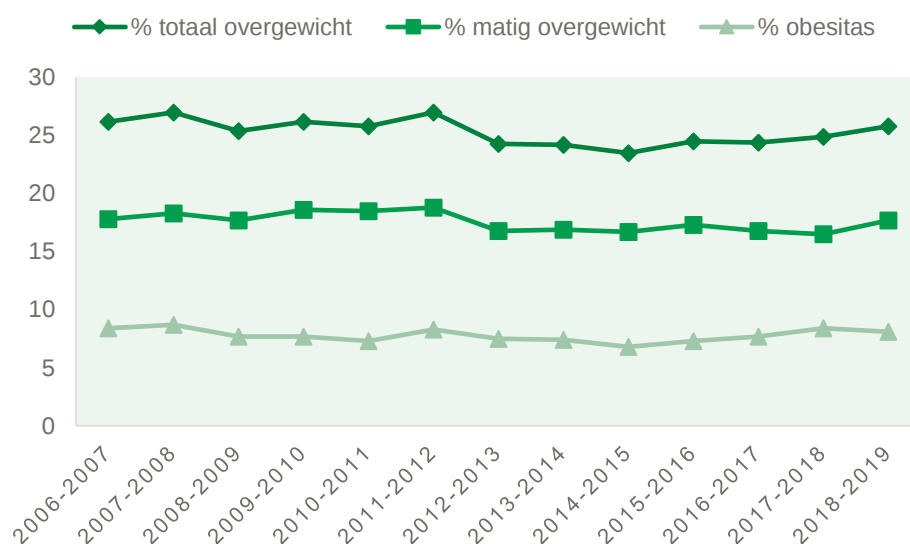
Kinderen uit de bovenbouw (groep 6-8) hebben vaker overgewicht dan kinderen uit de onderbouw (groep 3-5). In het schooljaar 2018-2019 had 25,8% van de kinderen uit de

onderbouw overgewicht tegenover 30,8% van de kinderen uit de bovenbouw. In de onderbouw is tot het schooljaar 2011-2012 het totale percentage kinderen met overgewicht stabiel. In het schooljaar 2012-2013 is het percentage kinderen met overgewicht lager dan in het schooljaar 2011-2012. Het percentage kinderen met overgewicht is in de

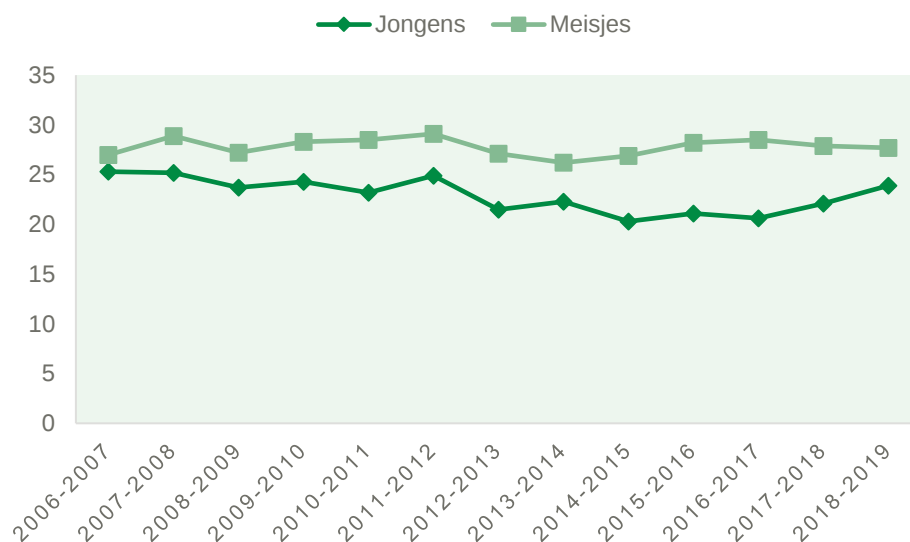
laatste schooljaren weer vergelijkbaar met de beginjaren van Lekker Fit! (zie figuur 7.4).

Bij jongens in de onderbouw is een korte periode een daling van het percentage overgewicht zichtbaar geweest. In de laatste schooljaren is het percentage jongens met

overgewicht echter weer gelijk aan de beginjaren van Lekker Fit! Meisjes in de onderbouw hebben vaker overgewicht dan jongens in de onderbouw en bij hen bleef het percentage overgewicht gelijk over de jaren (zie figuur 7.5). In het schooljaar 2018-2019 had 23,9% van de jongens en 27,7% van de meisjes in de onderbouw overgewicht.

Figuur 7.4 Percentage kinderen uit de onderbouw van Lekker Fit! scholen met overgewicht, schooljaren 2006-2007 t/m 2018-2019

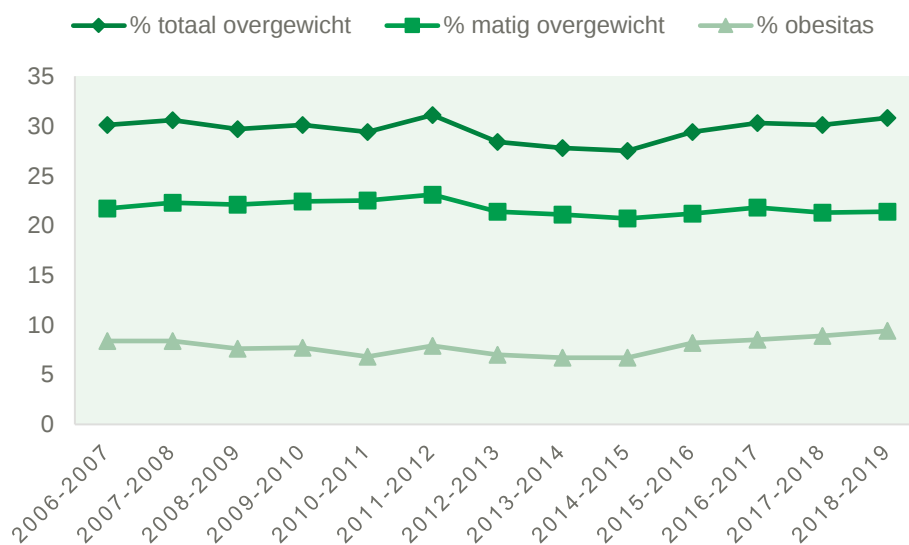
Figuur 7.5 Percentage jongens en meisjes in de onderbouw van Lekker Fit! scholen met overgewicht, schooljaren 2006-2007 t/m 2018-2019

7.3 Overgewicht in de bovenbouw

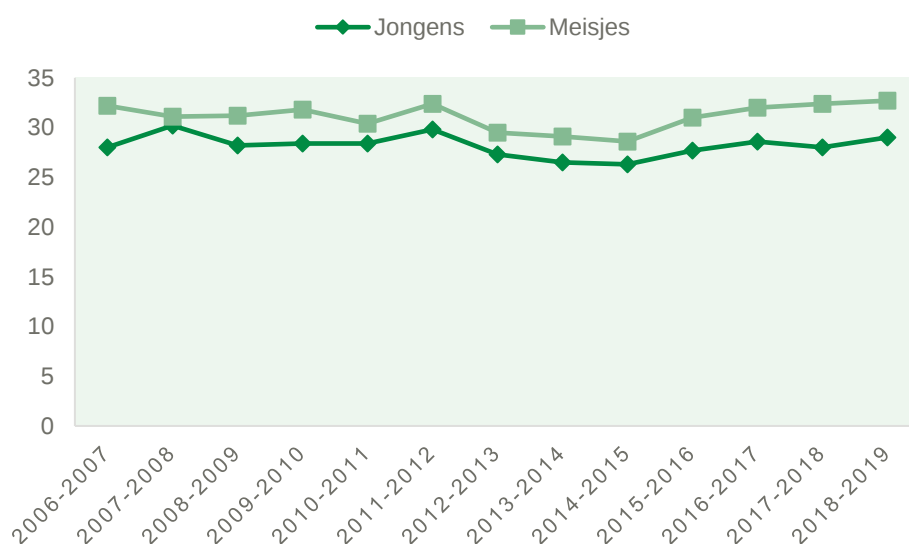
In figuur 7.6 is het percentage kinderen in de bovenbouw van Lekker Fit! scholen met overgewicht te zien voor de schooljaren 2006-2007 tot en met 2018-2019. Het percentage kinderen met overgewicht in de bovenbouw is gedurende de jaren stabiel.

In figuur 7.7 is te zien dat meisjes in de bovenbouw vaker overgewicht hebben dan jongens in de bovenbouw. In het schooljaar 2018-2019 had 32,7% van de meisjes in de bovenbouw van Lekker Fit! scholen overgewicht en 29% van de jongens.

Figuur 7.6 Percentage kinderen in de bovenbouw van Lekker Fit! scholen met overgewicht, schooljaren 2006-2007 t/m 2018-2019

Figuur 7.7 Percentage jongens en meisjes in de bovenbouw van Lekker Fit! scholen met overgewicht, schooljaren 2006-2007 t/m 2018-2019

8 Samenvatting en discussie

De gemeente Rotterdam zet zich, samen met publieke en private partners, in voor een gezond gewicht onder de Rotterdamse jeugd door middel van het programma Rotterdam Lekker Fit! Een essentieel onderdeel van de aanpak is, naast aandacht voor gezonde voeding, het verzorgen van meer en kwalitatief goed beweegonderwijs op 94 basisscholen. Ook Lekker Fit! kinderdagverblijven en peuterspeelzalen besteden aandacht aan een actief leven en gezond voedingspatroon. Met Lekker Fit! Gebied werken partijen aan een gezonde leefstijl in de verschillende gebieden.

Bij jonge Rotterdamse kinderen is een daling zichtbaar van het percentage kinderen met overgewicht. De prevalentie overgewicht onder 2-jarigen nam af van 12,9% in 2007 tot 9,6% in 2018. De prevalentie overgewicht onder kinderen in groep 2 daalde van 19,6% in het schooljaar 2008-2009 naar 14% in het schooljaar 2018-2019. In het schooljaar 2018-2019 had 29% van de kinderen uit groep 7 overgewicht. Dit percentage is niet veranderd ten opzichte van schooljaar 2008-2009. Ook het percentage kinderen met overgewicht in VO1 is stabiel; bij 24,7% was in het schooljaar 2018-2019 sprake van overgewicht.

Op Lekker Fit! scholen is het percentage kinderen met overgewicht hoger dan op niet Lekker Fit! scholen. Dit is echter verklaarbaar door de selectie van Lekker Fit! scholen. Het aantal kleuters met overgewicht op Lekker Fit! scholen is stabiel; bij één op de vijf is sprake van overgewicht. Meisjes hebben in deze groepen vaker overgewicht dan jongens.

In groep 3-8 van Lekker Fit! scholen werd in de periode 2012-2013 tot 2014-2015 een afname gezien in het percentage kinderen. Daarna is dit percentage echter weer

toegenomen tot het niveau van de eerste jaren van Lekker Fit! In het schooljaar 2018-2019 had 27,5% van de kinderen uit groep 3 tot en met 8 van de Lekker Fit! scholen overgewicht.

Wat betreft de prevalenties kinderen met overgewicht zijn er verschillen naar achtergrondkenmerken. Wanneer naar de gehele Rotterdamse populatie wordt gekeken, zien we bij jonge kinderen dat meisjes vaker overgewicht hebben dan jongens. In groep 7 en VO1 is er geen verschil tussen jongens en meisjes. Op Lekker Fit! scholen hebben in alle leeftijdsgroepen meisjes vaker overgewicht dan jongens. Kinderen met een migratieachtergrond hebben vaker overgewicht dan kinderen met een Nederlandse achtergrond.

In vergelijking met landelijke cijfers is het percentage kinderen in Rotterdam met overgewicht hoger. Uit onderzoek van het Centraal Bureau voor de Statistiek blijkt dat in 2019 12% van de Nederlandse kinderen van 4- tot 12-jarigen matig of ernstig overgewicht had. Ernstig overgewicht kwam voor bij 2% van de kinderen in deze leeftijdsgroep. Jongens van 4 tot 12 jaar hebben vaker overgewicht dan meisjes (12,5% vs. 11,6%)². Landelijk is er tussen 1990 en 2018 er geen stijgende of dalende trend te zien van het percentage kinderen en jeugdigen (4 tot 18 jaar) met overgewicht. Dit geldt ook voor de prevalentie obesitas³. Hierbij moet echter wel de opmerking worden gemaakt dat het CBS gebruik maakt van zelf gerapporteerde gegevens over lengte en gewicht. Omdat mensen vaak de lengte overschatten en het gewicht onderschatten kan dit de prevalentie verlagen^{4,5}. Andere studies tonen aan dat zelf

² Gezondheidsenquête CBS 2019

³ <https://www.volksgezondheidenzorg.info/onderwerp/overgewicht/cijfers-context/trends#node-trend-overgewicht-kinderen>

⁴ Jansen W, van de Looij-Jansen PM, Ferreira I, de Wilde EJ, Brug J. Differences in measured and self-reported height and weight in Dutch adolescents. *Ann Nutr Metab.* 2006;50(4):339-46. Epub 2006 Jun 28.

⁵ S Gorber C, Tremblay M, Moher D, Gorber B. A comparison of direct vs. self-report measures for assessing height, weight and body mass index: a systematic review. *Obes Rev.* 2007;8(4):307-26.

gerapporteerde metingen bij met name kinderen met overgewicht niet betrouwbaar zijn^{6,7}.

In vergelijking met de andere grote steden in Nederland komt in Rotterdam vaker overgewicht voor. Bij Amsterdamse 5- en 10-jarigen zien we een daling van het percentage overgewicht met 3% in de periode 2012-2015. In 2015 had 8,0% van de 2-jarigen, 12,8% van de 5-jarigen en 20,9% van de 10-jarigen overgewicht⁸. In Utrecht blijft het percentage kinderen met overgewicht sinds 2013 ongeveer gelijk; 9% van de 2-jarigen, 9% van de 5/6-jarigen en 14% van de 10/11-jarigen heeft overgewicht⁹. In Den Haag heeft bijna 20% van de kinderen tussen de 2 en 15 jaar overgewicht. Dit percentage is gelijk gebleven in de periode 2007-2015¹⁰.

Bij jonge Rotterdamse kinderen de prevalentie overgewicht afneemt. Deze ontwikkeling is niet zichtbaar op Rotterdamse Lekker Fit! scholen. De prevalentie overgewicht is in Rotterdam hoog, zowel absoluut als in vergelijking met landelijke cijfers en met de andere grote steden in Nederland. Het is daarom belangrijk om voortdurende beleidsaandacht te blijven besteden aan dit probleem.

⁶ Shannon B, Smiciklas-Wright H, Wang MQ. Inaccuracies in self-reported weights and heights of a sample of sixth-grade children. *J Am Diet Assoc.* 1991;91:675–678.

⁷ Lee K, Valeria B, Kochman C, Lenders CM. Self-assessment of height, weight, and sexual maturation: validity in overweight children and adolescents. *J Adolesc Health.* 2006;39:346–352.

⁸ Staat van gezond gewicht en leefstijl van Amsterdamse kinderen. Outcome monitor Amsterdamse aanpak gezond gewicht 2017. Ilona Steenkamer, Sanne Franssen, Hilde Stegeman, Gusta Wachter. GGD Amsterdam. Amsterdam, februari 2017.

⁹ <https://www.volksgezondheidsmonitor.nl/lichaamsgewicht-utrecht/page80>.

¹⁰ Factsheet Investeren in een gezonde leefstijl voor ieder kind in Den Haag. GGD Haaglanden. Den Haag, 2017.

Bijlage A Definities

Herkomst

Iemand heeft een migratieachtergrond als minstens één ouder in het buitenland is geboren. Er wordt onderscheid gemaakt tussen mensen met een westerse en een niet-westerse achtergrond. Tot de westerse herkomstlanden worden gerekend alle landen in Europa (maar zonder Turkije), Noord-Amerika, Oceanië, Japan en Indonesië (met inbegrip van het voormalig Nederlands-Indië). De niet-westerse herkomstlanden zijn Turkije en alle landen in Afrika, Latijns-Amerika en Azië (m.u.v. Japan en Indonesië). De reden om dit onderscheid aan te brengen, is de verschillende sociaaleconomische en culturele positie van westerse en niet-westerse allochtonen. Als een groep in sociaaleconomisch of cultureel opzicht sterk op de Nederlandse bevolking lijkt, wordt deze groep tot de westerse allochtonen gerekend. De personen met Indonesië als herkomstland vormen een bijzondere groep. Ze worden gerekend tot de westerse allochtonen. Veel van de personen uit Indonesië of voormalig Nederlands-Indië zijn van Nederlandse afkomst. Bij de niet-westerse migratieachtergrond wordt onderscheid gemaakt naar de volgende herkomstlanden: Turkije, Marokko, Suriname, de Nederlandse Antillen / Aruba.

KIDOS

Kidos is het elektronisch kinddossier van het Centrum voor Jeugd en Gezin Rijnmond (CJG) waarin gegevens worden vastgelegd van de preventieve gezondheidsonderzoeken (PGO) die worden uitgevoerd bij alle 2-jarigen en alle leerlingen van groep 2 en groep 7¹¹ van de basisschool en bij kinderen uit de eerste klas van het voortgezet onderwijs.

¹¹ In de schooljaren 2012-2013 tot en met 2014-2015 werd door het CJG in plaats van in groep 7 in groep 6 data verzameld.

Lekker Fit! school

Als een basisschool Lekker Fit! is, dan wordt er op die school extra aandacht besteed aan een gezonde en actieve leefstijl van alle leerlingen. Dit wordt gerealiseerd doordat alle groepen een 3^e (extra) beweegmoment onder schooltijd in de week aangeboden krijgen. Daarnaast kunnen alle leerlingen van groep 3 t/m 8 na schooltijd vrijblijvend deelnemen aan extra beweegaanbod. Voor de groepen 1 en 2 is er een speciaal Lekker Fit! kleuterprogramma opgesteld waar spelenderwijs 'bewegen' en 'groente en fruit' blijvend aan bod komen. Naast een extra beweegaanbod wordt op een Lekker Fit! basisschool water drinken gestimuleerd, eten alle leerlingen alleen groente en fruit tijdens de ochtendpauze en wordt er Lekker Fit! getrakteerd. Alleen scholen in buurten met een hoge prevalentie overgewicht zijn geselecteerd om LF! school te worden.

Overgewicht

Het gewicht van iemand (in kilogram) gedeeld door het kwadraat van zijn lengte (in meters) geeft de body mass index in kg/m². Voor het meten van overgewicht bij kinderen gelden leeftijdsspecifieke grenswaarden van de BMI. Deze grenswaarden zijn lager dan bij volwassenen en zijn behalve leeftijdsspecifiek ook apart voor jongens en voor meisjes vastgesteld¹². Overgewicht kan worden uitgesplitst in matig overgewicht en obesitas / ernstig overgewicht. Wanneer in dit rapport over overgewicht wordt gesproken, wordt dus de samenvoeging van matig overgewicht en obesitas / ernstig overgewicht bedoeld.

¹² Cole, T.J., M.C. Bellizzi, K.M. Flegal, and W.H. Dietz, Establishing a standard definition for child overweight and obesity worldwide: international survey. *Bmj*, 2000. **320**(7244):p. 1240-3.

Kennis voor een sterk Rotterdams beleid

Onderzoek en Business Intelligence is een afdeling binnen de gemeente Rotterdam. De afdeling verzamelt informatie en doet onderzoek voor het maken en uitvoeren van beleid door de gemeente Rotterdam. Het onderzoek gaat over onderwerpen als gezondheid, zorg, onderwijs, re-integratie, demografie, ruimtelijke ordening en veiligheid. Soms is de gemeentelijke organisatie het onderwerp, vaker gaat het over de stad en haar bewoners. Het doel is steeds om met deze verzamelde kennis het beleid en de bedrijfsvoering van de gemeente te verbeteren.

Auteurs

Bianca Stam (1978) is epidemioloog. Zij werkt sinds 2007 als onderzoeker bij de gemeente Rotterdam. Daar doet zij vooral onderzoek naar gezondheid en gedrag.

[Rotterdam.nl](https://rotterdam.nl)

Gemeente Rotterdam